

HABERLER > GÜNDEM HABERLERİ

TBMM Başkanı Şentop, yasama yılını değerlendirdi

#Haber

#Gündem

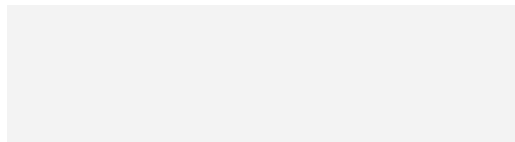
#Açıklama

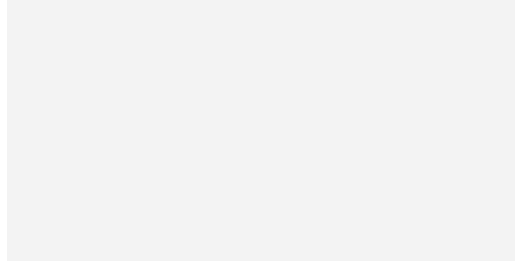

Temmuz 26, 2019 17:25

TI
öi
ba

Haberin Devamı ▾

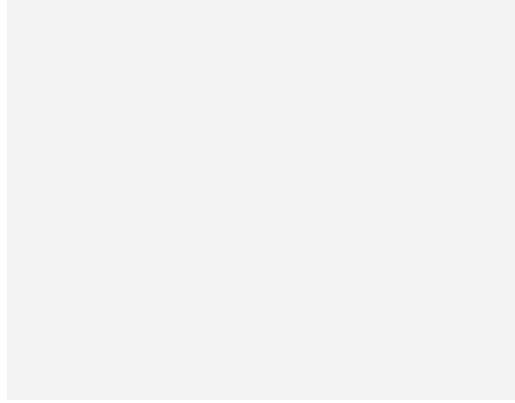

Şentop, Mecliste düzenlediği basın toplantısında, TBMM'nin 27. Dönem 2. Yasama Yılı çalışmalarına ilişkin bilgi verdi.

Dünyanın birçok ülkesinde parlamentoların yılın 3 ayında tatil yaptığını, Türkiye'de de de yasama yılının 1 Ekim'de başlayarak 1 Temmuz'da sona ermesi gerektiğini anlatan Şentop, 1 Temmuz'da tatile girmesi gereken TBMM'nin, yenilenen İstanbul seçimleri nedeniyle bir süre daha çalışmalarına devam ettiğini söyledi.

Şentop, "Bizdeki bu çalışma süresini söylediğimde genellikle şaşırıyorlar. Genelde 3 ay artı 3 ay şeklinde belediye meclislerinin toplantılarına benzeyen toplantı dönemleri var parlamentoların. Bizim gibi çalışanlar da var. TBMM'nin normalde 1 Temmuz'da tatile girmesi gerekiyordu ama yerel seçimler, daha sonra İstanbul seçimleri dolayısıyla süre kaybedildiği için çıkartılması gereken bazı kanunlar vardı. O yüzden Meclis çalışmalarını bir süre daha devam ettirdi 1 Temmuz'dan sonra." dedi.

Haberin Devamı

"YANLIŞ VE VAHİM SONUÇLARI OLABİLİR"

Meclis Başkanı Şentop, yeni sistem çerçevesinde yasama ve denetim fonksiyonları kapsamında veriler üzerinden değerlendirmelerde bulunacağını dile getirdi.

Bazı basın yayın kuruluşlarının eksik ve yanlış bilgileri yansıttığını ve bağlamı dikkate almadığını belirten Şentop, perspektifin doğruluğunun önemine işaret etti.

Şentop, Meclis çalışmalarında teknik detaylar bulunduğu dikkati çekerek, bir araştırma

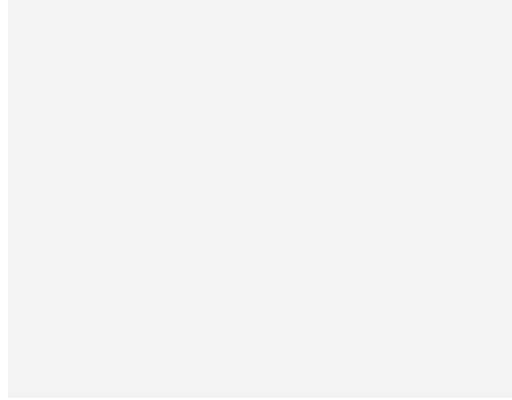
önergesi kabul edilerek araştırma komisyonu kurulduğunda, aslında benzer konulardaki diğer araştırma önergelerinin de kabul edildiği anlamını taşıdığı söyledi.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nde bakanlar Mecliste bulunmadığı için denetim yollarından sözlü sorunun kaldırıldığını hatırlatan Şentop, yazılı soruları, sayıları üzerinden değerlendirmenin yanıltıcı, yanlış ve vahim sonuçları olabileceğini vurguladı.

Şentop, milletvekillerinin herhangi bir konuda çok sayıda soru üretebileceklerini belirterek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Meclisin en çok soru soran milletvekili olmak istiyorsam, Türkiye'deki 50 bin okulla ilgili 50 bin soru sorabilirim. Okul adını sadece değiştirerek, ayrı ayrı sorular vererek sorabilirim. Bunları arabalar yetmez, tırlarla Meclis Başkanlığına verebilirim. Milli Eğitim Bakanlığına bunları gönderdik diyelim. Bakanlık bunların hepsine tek bir cevap, toplu olarak da verebilir. Sayısal veriler üzerinden yaptığımız değerlendirme, hakikati arıyorsak, Meclisin itibarıyla ilgili azalma var mı yok mu onu tespit etmek istiyorsak, bu teknik detayları da dikkate alarak bakmamızda fayda var."

Haberin Devamı ▾

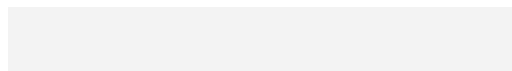

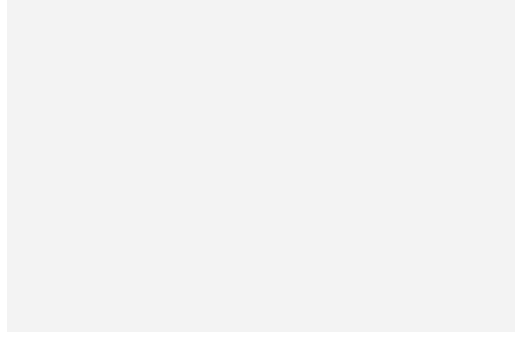
"SİSTEMİN ŞANZIMANI FARKLI"

Şentop, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte gensoru mekanizmasının kaldırılmasının eleştirildiğini anımsattı.

Şentop, manuel vitesli otobüsle ile otomatik vitesli araçlardaki farka işaret ederek, otomatik viteste debriyaj bulunmadığını söyledi. Şentop, "(Bu sistemde gensoru niye yok?) sorusunun cevabı aslında bu örnek üzerinden anlatılabilir. Bu sistemin şanzımanı farklı. Gensoru aslında basit bir ifade ile güvenin geri alınmasıdır. Halbuki yeni sistemde parlamentodan güvenoyu alarak kurulan bir hükümet yok. Hükümet doğrudan, sandıktan seçimle çıkıyor. Meclis güvenoyu vermediği için onu geri almak anlamındaki güvenoyunu da kullanamıyor." diye konuştu.

Haberin Devamı ▾

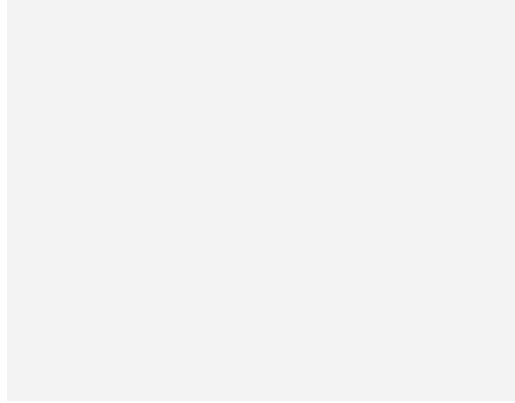
Yasama organı parlamentonun temel görevinin, yönetim sistemlerine göre değişmediğini vurgulayan Şentop, parlamentonun denetim görevini de yerine getirdiğini söyledi.

Koalisyon hükümetleri döneminde hükümetin sona ereceği dönemlerde gensoruların sonuç aldığı dile getiren Mustafa Şentop, "Parlamenter sistem döneminde Türkiye'de 484 gensoru verilmiş. Bunlardan sadece 4 tanesi sonuç almış." dedi.

Yeni sistemde, seçmene yasama ve yürütmeyi tek seferde seçme ve bunları farklılaştırabilme imkanı tanındığına dikkati çeken Şentop, bunun, yasama ve denetim imkanlarını artırıcı sonuç doğuracağına yönelik inancını dile getirdi.

"SİSTEM, MECLİS'E DAHA ÇOK İMKAN VERİYOR"

Haberin Devamı ▾

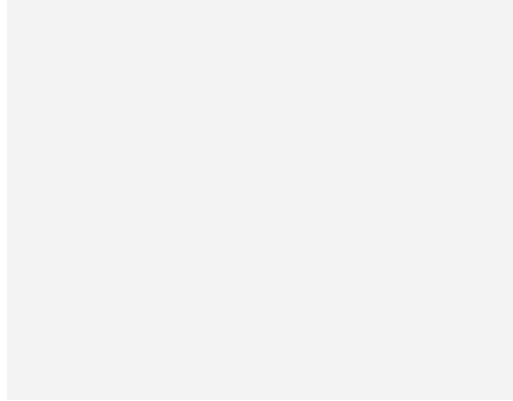
TBMM Başkanı Şentop, parlamentonun güçlenmesi bakımından iki sistem mukayese edildiğinde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin Meclise yasama ve denetim bakımından teorik olarak daha çok imkan verdiğini kaydetti.

Siyasi aktörlere göre Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin uygulanışının değişebileceğine işaret eden Şentop, sistem tartışmalarında, sistemin tabiatından kaynaklı sıkıntılar ile siyasi aktörlerden kaynaklı sorunların birbirinden ayrılması gerektiğini vurguladı.

Sistemin hazırlığında yer aldığını hatırlatan Şentop, "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile alakası olmayan birçok tartışmayı, itirazı ve sorunu sisteme hamlederek değerlendirirsek yanlış

yaparız. Değişiklikler olur buna bakarak. Sonra o değişikliklerin de gereksiz olduğu veya yararlı sonuçlar doğurmadığı ortaya çıkar. Bu tartışmada bu titizliğin gösterilmesi gerekir." diye konuştu.

Haberin Devamı ▾

Mustafa Şentop, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi döneminde Meclisin yasama faaliyetlerine yönelik verileri de paylaştı.

22 Haziran 2016 ile 30 Haziran 2017 tarihlerini kapsayan yasama yılında 313 kanun çıkarıldığını, 1 Temmuz 2017'den 9 Temmuz 2018'e kadar olan dönemde ise 110 düzenlemenin yasalastığını bildiren Şentop, "Tamamen parlamenter sistemin iki yasama yılını mukayese ediyorum. Demek ki parlamenter sistemin son yılında iyi ki değişiklik yapmışız. Gittikçe Meclisin itibarı azalıyor. Kanun sayısı üçte bire kadar düşmüş, eğer sayı olarak bakacak olursak" ifadelerini kullandı.

TBMM Başkanı Şentop, sözünü ettiği 313 kanunun 283'ünün, 110 kanunun ise 63'ünün uluslararası anlaşma olduğunu belirterek, şöyle devam etti:

"Parlamenter sistemin son yılında OHAL Kanun Hükmünde Kararnamelerinin Mecliste kanunlaşması süreci vardı. Bu 110 kanundan 26'sı da OHAL KHK'si. Normal olarak, bu zamansal ve konjonktürel etkilerden arındırılmış olarak bir hesap yapacak olursak geçen yıl 110 kanundan 18 tanesi sadece genel olarak her yıl çıkartılan kanunlardan. 313 kanunun çıktığı yıl ise 283 uluslararası anlaşma, 5 tane OHAL KHK'si, 1 anayasa değişikliği var. Olağan dönemlerde çıkartılan kanun sayısı 22."

"KANUN ÖNERİSİNDE 3 KATINDAN FAZLA ARTIŞ VAR"

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin yürürlüğe girdiği dönemde ise Mecliste 42 kanun çıkarıldığını; bunların 13'ünün uluslararası anlaşma, birinin OHAL KHK'si olduğunu belirten Şentop, "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin ilk yılı ile ondan önceki parlamenter sistemin iki yasama yılını mukayese ettiğimizde, kanun sayısı bakımından parlamentonun daha fazla kanun çıkarttığını söyleyebiliriz." değerlendirmesinde bulundu.

Meclis Başkanı Şentop, parlamenter sistemde sunulan kanun tasarı ve tekliflerine ilişkin de sunuları kavdetti:

"Parlamentar sistemin evvelki yılında Meclise 124 kanun tasarısı, 527 kanun teklifi olmak üzere toplam 651 öneri sunulmuş. Parlamentar sistemin son yılında ise 41 kanun tasarısı, 559 kanun teklifi gelmiş Meclise. Cumhurbaşkanlığı sisteminde ise 1354 kanun teklifi verilmiş. Cumhurbaşkanınca da bütçe ve kesin hesap verilmiş. 25 Haziran 2018'den sistemin yürürlüğe girdiği 9 Temmuz 2018'e kadar, yaklaşık 15 gün içerisinde milletvekillerce 725 kanun teklifi verilmiş. 27. Yasama Dönemi'ni 24 Haziran'dan başlatırsak bu 725'i de eklediğimizde, verilen kanun teklifi sayısı 2 bin 79'a ulaşmış. Kanun önerisinde aşağı yukarı 3 katından fazla artış var."

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi dönemiyle birlikte çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine de değinen Şentop, ilk ayda çok yoğun düzenlemeler olduğunu söyledi.

Şentop, "Önümüzdeki yasama yılını daha doğru mukayese edilebilir hale getireceğiz. Çünkü artık sistemin kuruluşu aşamasını, 27. Yasama Dönemi'ni birinci ve ikinci yasama yılında tamamlamış oluyoruz. Bundan sonra artık rutin işleyişine başlamış olacağı için sistem, gerek Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri gerek kanunlar bakımından daha doğru mukayese edilebilir sonuçlar ortaya koyacağız." dedi.

"SORU ÖNERGELERİNİN YÜZDE 1,25'İ DÜZELTİLMEK ÜZERE İADE EDİLMİŞ"

Mustafa Şentop, milletvekillerinin yazılı soru önergelerine yönelik eleştirilerini anımsatarak, bu soruların Meclis Başkanlığına sunulduğunu hatırlattı.

Başkanlığın, soru metinlerini TBMM İçtüzüğü'ndeki kriterlere göre gözden geçirdiğini kaydeden Şentop, içeriği uygun olmayan bazı soru önermelerini iade ettiklerini bildirdi. Şentop, sözlerini şöyle sürdürdü:

"23. Yasama Dönemi'nde yazılı soru önermelerinin yaklaşık yüzde 7,64'ü, 24. Dönem'de yüzde 7,77'si, 25. Dönem'de yüzde 11,93'ü, 26. Dönem'de yüzde 8,2'si, 27. Yasama Dönemi'nde 23 Temmuz 2019 tarihi itibarıyla yüzde 1,25'i düzeltilmek üzere iade edilmiş. İadelere ilişkin husus dün bir gazetemizde vardı, 'Başkan bir ifadeyi beğenmedi.' diye. Kaba ve yaralayıcı ifadelerle ilgili düzenleme. İçtüzük 'kişisel görüş belirtmeden soru sorun.' diyor."

Milletvekillerinin görüşlerini [Açıklama](#) yerinin, soru önergesi olmadığını vurgulayan Şentop, şöyle konuştu:

"Buna rağmen, zaman zaman okurken çok eğlendiğim yazılı sorular, araştırma önermeleri de var. Soracağı sorunun dışında her meseleye adeta değinmiş ve milletvekilimiz sonunda da bir soru sormuş. Aslında kişisel görüş belirtmeden soru sorulması gerekiyor. Önceki dönemleri de çıkarttım. 10 yıl, 20 yıl öncesi de dahil olmak üzere. Bu kurallara riayet edilmiş. Son zamanlarda biraz daha fazla kişisel görüş içeren yazılı sorular geliyor, mümkün olduğu kadar da bunları tolere etmeye çalışıyoruz."

Yazılı soruların 15 gün içerisinde yanıtlanmasına yönelik düzenlemeyi anımsatan Şentop, bu süre zarfında yanıtlanmayan soruların, cevaplanmayan sorular olarak ilan edildiğini belirtti.

TBMM Başkanı Şentop, eski TBMM Başkanı Binali Yıldırım döneminde yazılı soru önergelerine verilen cevapların gecikmesi nedeniyle 26 Ekim 2018 tarihinde ikaz yazısı yazıldığını ifade ederek, sözleri şöyle sürdürdü:

"Benzer bir yazıyı 5 Temmuz 2019'da bütün bakanlara ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığına ayrı ayrı yazdık. Önceki dönemlerle mukayese edildiğinde süre farklılıklarından dolayı oransal olarak cevapların sayısında azalma görünüyor ama sorulara verilen toplam cevap sayısı ile mukayese ettiğimizde oransal olarak çok bir fark yok. Sistem farklılığından, bakanlıklardaki yeni yapılanmadan kaynaklanan bir durum olduğunu tahmin ediyorum. Yazılı ikazların dışında, ayrıca sözlü olarak da gerek bakanlarımız gerek Cumhurbaşkanlığı Yardımcımız ile görüşüyoruz. Önümüzdeki yasama yılında sorulara cevap konusunda da şikayetçi olunan hususların ortadan kalkacağını düşünüyorum."

Şentop, TBMM Tören Salonu'nda düzenlediği basın toplantısında, TBMM'nin 27. Dönem 2. Yasama Yılı çalışmalarına ilişkin bilgi verdi ve gazetecilerin sorularını yanıtladı.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin hayata geçirilmesinde kendisinin de etkin rol oynadığı hatırlatılarak, "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne bu haliyle kesinlikle dokunulmaması gerektiği fikrinde misiniz yoksa 'Kısmi bir revizyon, ihtiyaca göre birtakım değişiklikler yapılabilir' fikrine açık mısınız?" sorusu üzerine Şentop, "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili anayasal düzlemde sorun teşkil eden bir hususun olmadığı kanaatindeyim ama bunun dışında alt mevzuatta gerek kanunla gerek Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yapılabilecek değişiklikler her zaman olabilir." diye konuştu.

Şentop, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne yönelik eleştirilerin hiçbirinin anayasal düzenlemelerle ilgili olmadığını, sistemin işleyişiyle ilgili olduğunu dile getirdi.

Eski Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne ilişkin "Başbakanlık gibi bir müessese önemini kaybederse devlet sistemi durur." eleştirisinde bulunduğu hatırlatılarak, cumhurbaşkanının genel başkanlıktan ayrılmasına ilişkin bir düzenleme yapıp yapılmaması ihtimalinin sorulması üzerine Şentop, "Çok tahrik edici bir soru ama Meclis Başkanı olarak bu polemiklere girmem doğru olmaz." dedi.

Cumhurbaşkanının gerek Anayasa'da gerekse alt mevzuatta siyasi parti genel başkanı olmasıyla ilgili bir mecburiyet bulunmadığına işaret eden Şentop, "Buna bir mani de yok. Doğrusu da budur. Aynı şekilde başkanlık sistemi olan dünyanın her yerinde de başkan bir siyasi partinin mensubudur. Genel başkanı da olabilir, olmayabilir de. Bunu kanunla veya anayasayla düzenlemek yanlıştır." değerlendirmesinde bulundu.

Tartışmanın, bir yanıştan kaynaklandığını dile getiren Şentop, "Aslında sistemin adını hep

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi olarak ifade ettik ve cumhurbaşkanı olarak hükümeti ve seçilen başkanı ifade ediyoruz. Bunun haklı gerekçeleri vardı çünkü Türkiye'de bir ifade olarak cumhurbaşkanı tabiri yaygın, kabul edilmiş bir tabir. İkincisi; çok bakımdan devlet başkanına da başkan demek yerine tek bir kişiyi ifade etmek için kullanılan bir tabir olarak cumhurbaşkanının benimsenmesinin doğru olacağını düşündük." ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile TBMM Genel Kurul Salonu'nun elektronik altyapısında da değişiklik yapıp yapılmayacağına ilişkin soru üzerine Şentop, "Milletvekillerinin önünde kanun metnini takip edeceği, komisyon raporunu görebileceği, gerekirse İç Tüzüğü, Anayasa'yı, bazı mevzuatı görebileceği bir imkan yok. Bu bakımdan sistem, elektronik alanda gelişmeleri takip ederek, milletvekillerine daha verimli bir çalışma imkanı sağlayabilecek şekilde yenilenecek ama bununla ilgili bu tatilde yapılacak bir şey yok şimdilik, daha ileride yapılacak." dedi.

"MECLİSİN GÜCÜNDE VE İTİBARINDA BİR AZALMA YOK"

Şentop, bir soru üzerine "Milletvekilliğinin, genel olarak Meclisin itibarının ve gücünün artacağına inanıyorum, şu an itibarıyla diğer kısmı tartışılabilir ama gücünde ve itibarında kesinlikle bir azalma olmadığını düşünüyorum." diye konuştu.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne ilişkin cumhurbaşkanı bağlamında, sistemin işleyişiyle ilgili bazı değerlendirmeler yapıldığını, "revizyon", "düzeltme" diyenlerin olduğunu anımsatan Şentop, şöyle devam etti:

"Bunlar yapılarak sistemin daha iyi işleyeceğine dair birtakım projeksiyonlar ortaya konuluyorsa Meclisle ilgili de aynı şekilde zaman içinde ben Meclisin gücünün ve itibarının çok daha fazla artacağını düşünüyorum. Çok basit bir şey gibi söyledim bunu, bence sistemin püf noktası da burası. Meclisi ayrı, hükümeti ayrı seçiyoruz. Vatandaşa tanınan seçme hakkındaki bu tercih, birbirinden ayırma imkanının gelecekte Meclisi daha fazla güçlendirici bir sonuç doğuracağı kanaatindeyim."

Yerel seçimlerde birçok milletvekilinin belediye başkanlıklarına geçmek istediğinin görüldüğü hatırlatılarak, "Milletvekillerinin belediyelere doğru bir seyri var. Bunu nasıl görüyorsunuz?" sorusuna Şentop, şu cevabı verdi:

"Milletvekillerinin belediye başkanlığına aday gösterilmesinin şöyle bir spesifik sebebi var: Milletvekili en azından bulunduğu yerde tanınmış, siyasi figür olarak tanıtılmasına çok ihtiyaç olmayan biri. Bu bakımdan onun tanınmışlığından yani yine milletvekilliğinden istifade etmek önemsendiği için belediye başkanlığına aday gösteriliyor. Burada 'milletvekilliği kıymetsiz olduğu için belediyeye kayıyor' değil bilakis milletvekilinin kıymetinin o adaylıkta bile özellikle seçimi kazanmasının zor olduğunu düşünen partiler bakımından milletvekilinin gücünden yararlanmayı, adaylık sırasında düşündüklerini söyleyebiliriz."

CUMHURBAŞKANININ YETKİLERİ

Cumhurbaşkanının yetkilerine ilişkin "Yetki çok fazla, biraz hafifletmek gerekiyor" eleştirileri yapıldığı ifade edilerek, değerlendirmesi sorulan Şentop, "Önceki sistemle mukayese ettiğimizde farklı bir durum yok. Daha önce yürütmede, hükümette olmayıp da başka yerlerde bulunan yetkileri toplayıp hükümete, cumhurbaşkanına vermiş değiliz veya olmayan yeni yetkiler, görevler icat edip bunları cumhurbaşkanına vermiş değiliz. Önceki sistemde de bugün cumhurbaşkanının yetkisinde, görev alanında olan konuların hepsi vardı ve bunu yürütme, hükümet gerçekleştiriyordu. Hükümet yapıyordu, bakanlar vardı falan şimdi de bakanlar var." diye konuştu.

Cumhurbaşkanının, yetki ve görevlerinin hepsini tek başına kullanmasının söz konusu olmadığını vurgulayan Şentop, şunları kaydetti:

"Yetki devri var, birlikte çalıştıkları var. Bu bakımdan bu sistemle ilgili Türkiye'deki başkanların, cumhurbaşkanlarının, Amerikan başkanından ne eksiği var? Sonuç itibarıyla yürütmeye dair bütün yetkileri hükümet, dolayısıyla başkan, cumhurbaşkanı uhdesinde topladığı için sistemin tabiatı icabı değişen bir şey yok. Önceki sistemdeki yürütme, hükümet hangi yetkilere, güce sahipse cumhurbaşkanının elindekiler de şu anda o. Cumhurbaşkanı bu yetkilerin bir kısmını bizzat kendisi kullanmak isteyebilir, imza, karar yetkilerini, bir kısmını da yetki devriyle delege edebilir, bakanlara, başka kurullara verebilir. O, kendi takdirinde olan, kendi yönetim tarzıyla ilgili bir husus. Bu konuda bir sıkıntı olduğunu düşünmüyorum.

Zaman zaman bazı yazılar okuyorum, sanki daha önce olmayan, yepyeni bazı görevler ve yetkiler olmuş, icat edilmiş, bunlar da cumhurbaşkanına verilmiş, bir de önceki sistemde, sağda solda, orada burada ne varsa bütün yetkileri toplamışız, hepsini cumhurbaşkanına vermişiz. Böyle bir şey yok. Bunlar zaten bir hükümetin görev ve yetki alanında olan hususlardı. Farklı olan nedir? Eskiden bunları başbakan, bakanlar kurulu ve cumhurbaşkanı arasında ki cumhurbaşkanının daha çok onay gibi bir yetkisi vardı. Parlamenter sistemde bunların uhdesinde olan yetkiler bu sefer sistemde toplandı ve cumhurbaşkanına verildi. Bunların nasıl kullanılacağı konusu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile onun takdir edeceği bir husus. Burada bir sorun yok."

Şentop, 27. Dönem İkinci Yasama Yılı'nı değerlendirdiği toplantının ardından gazetecilerin sorularını yanıtladı.

Milletvekillerinin, bakanlarla görüşemediklerine ilişkin eleştirilerinin olduğunun belirtilmesi üzerine Şentop, milletvekillerinin münferiden yaşadığı olaylar olabileceğini ancak bunların sistemle alakalı olmadığını ifade etti.

Parlamenter sistemde de milletvekillerinin kolay ulaştıkları ve ulaşamadıkları, randevu alıp alamadıkları bakanlar olduğunu dile getiren Şentop, "Bakanlar Meclis'e geliyor ancak buna rağmen bakanlarla görüşemeyen milletvekilleri vardı. Şimdi de öyle. Yine milletvekillerinin kolay ulaştığı bakanlar var, ulaşamadıkları da vardır mutlaka. Bence çoğuna ulaşıyor. Bunlar sistemin kendisiyle, mahiyetiyle ilgili hususlar değil. Bunlar, siyasi aktörlerle ilgili durum. Bunlar kolay

halledilecek hususlar." değerlendirmesini yaptı.

Meclis Başkanı olarak seçildiği günden beri harcadığı en büyük zaman diliminin "eski ve yeni milletvekilleriyle görüşme" olduğunu söyleyen Şentop, bu ziyaretlerden dolayı, bazen zamana bağlı yetiştirmek zorunda olduğu işlerin bile çok geç saatlere kalabildiğini ancak bundan şikayetçi olmadığını aktardı.

Bir gazetecinin, "Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay Başkanlığında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne ilişkin çalışma yapılıyor. Sizin de mimarları arasında olduğunuz sisteme ilişkin sizden de görüş alındı mı?" sorusuna Şentop, "Kurumsal olarak görüş alınmıyor. Daha çok işleyiş ile ilgili olarak şahıslardan. Alt düzey bürokratlardan başladı, yavaş yavaş toparlanmaya başlayan görüşler. Biz görüşüyoruz sürekli." yanıtını verdi.

"BİRÇOK ŞEYİ ÇABUK UNUTUYORUZ"

Şentop, "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne yönelik eleştiriler var. Bu sistemin referanduma götürülmesi önerisine ne diyorsunuz?" sorusu üzerine, "Kimseye cevaben söylemiyorum bunları ama seçim sonuçlarının Cumhurbaşkanlığı Sistemi'ni etkileyecek bir tablo ortaya çıkarttığı kanaattinde değilim." dedi.

Birçok şeyin çabuk unutulduğunu dile getiren Şentop, şöyle konuştu:

"Öncelikle parlamenter sistem krallıkların, monarşilerin sistemidir. Parlamenter sistemin iyi işlediği ülkeler öncelikle krallıktır. Krallık olmayıp nadiren iyi işlediği ülkeler de federasyondur. Dünyada krallık ve federasyon olmayan ülkelerde, Cumhuriyet ve üniter yapıya sahip ülkelerde, iyi işleyen parlamenter sistem örneği yoktur. İngiltere, İsveç, Hollanda, bunlar monarşidir. Monarşilerin hepsinde iyi işliyor demiyorum. Ancak iyi işleyen ülkeler ya monarşi ya da federasyon. Bu iki özellikten en az birine sahip olmayan ülkelerde parlamenter sistemin iyi örneği yoktur. Çünkü bu sistemin esasen bir kralı var, o kralı sistemden kaldırıyorsun. Fransa, kralı atmış ama İngiltere siyasi geleneklerine bağlı bir ülke. Kraldan vazgeçmek istemiyor. O zaman parlamenter sistemde, sembolik yetkileri olan, ülkenin birliğini temsil eden bir kral olacak ama yürütme, hükümet işi, başbakan ve kabineye bırakılacak. Kralı olmayan Fransa, bu sistemi işletememiştir. Yarı başkanlık sistemine geçmiştir. İtalya, bunun bir örneği. İtalya monarşi veya federasyon değil ve yürümüyor, hükümet kuramıyorlar."

"BAŞKANLIK SİSTEMİ ÖNERİMİZE SALDIRDILAR"

Mustafa Şentop, başkanlık sistemi tartışmalarının Türkiye tarihinde önemli bir yeri olduğuna işaret ederek, bununla ilgili örnekler verdi.

Yeni Anayasa için TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu'na AK Parti'nin sunduğunu önerinin Başkanlık Sistemi olduğunu anımsatan Şentop, "O zaman bu çalışmalara FETÖ destek veriyordu. Biz başkanlık sistemiyle ilgili öneriyi sunduğumuz andan itibaren gerek partimize gerek önerimize çok ağır saldırılarda bulunmaya başladılar. Çünkü bu sistemin Türkiye'de parlamenter

çok ağır saldırılarda bulunmaya başladılar. Çünkü, bu sistemin Türkiye'de parlamenter sistemdeki bir zaaftan yararlanan vesayetçi sistemi tasfiye ettiği kanaatindeyim." diye konuştu.

1971 yılında muhtıra verildiğini ve o dönem 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in başbakanlığı bıraktığını, parlamentoda teknokrat hükümeti kurulduğunu belirten Şentop, "Türkiye'yi askerlerin dışarıdan kumandayla yönettiği hükümetler idare ediyor. Bu hükümetler güvenoyu alamamıştır diye düşünmüştüm, güvenoyu almışlar. Nasıl almışlar? Güven oylamasının yapıldığı saatlerde Meclis'in üzerinden TSK'nın uçakları alçak uçuş yapıyor. Hükümet, parlamentonun içinden çıktığı, parlamento içi dengelere bağlı olduğu sürece dışarıdan bu dengelerle oynayarak hükümet düşürüp, kurdurma imkanı var. Biz bunu bertaraf ettik. Doğrudan halk 5 yıllık süreyle seçiyor." ifadesini kullandı.

"DOĞRU BİR SİSTEM OLDUĞU KANAATİNDEYİZ"

Vesayetçi anlayışa dair bazı hususları da sistem içerisinde tespit edebildikleri kadarıyla engellemeye çalıştıklarını dile getiren Şentop, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne yönelik eleştirilerden birinin de "Başkan yardımcısını niye Amerika'daki gibi halk seçmiyor?" olduğunu söyledi.

Latin Amerika uygulamasında başkan ve başkan yardımcısının halk tarafından seçildiğini, başkan yardımcılarını üzerinden başkânlara darbeler yapıldığını ifade eden Şentop, şöyle devam etti:

"Bizim ilk önerimiz, 2012'de başkan yardımcısının da halk tarafından seçilmesiydi. Fakat üzerinde çok düşündük, tartıştık bundan vazgeçtik. Çünkü o da halk tarafından seçildiği için kendisinde halka dayanan bir meşruiyet görüyor ve onun üzerinden başkânlara darbeler var. Bunun bir hayli örneği var. Bu sistemin, Türkiye'de hem teorik olarak hem de Türkiye tarihi ve uygulamalar bakımından da doğru bir sistem olduğu kanaatindeyiz. Bunun bir İstanbul seçimiyle falan çökebilmesi mümkün değil."

Bir soru üzerine Şentop, Meclis'e farklı dönemlerde giren personelin özlük haklarıyla ilgili farklılıklar olduğunu belirterek, bununla ilgili birkaç çalışma yaptığını ve bunu görüşeceklerini söyledi.

TBMM Başkanı Şentop, 2023'e kadar bir erken seçim ihtimalinin olup olmadığı sorusu üzerine, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Yerel seçim sonuçlarına göre genel seçim kararı alınmasının yine parlamenter sisteme mahsus bir durum olduğu kanaatindeyim. Orada çok parçalı bir meclis yapısı vardı. Bu parçalı meclis yapısı hükümete yansiyordu. Dolayısıyla koalisyonadaki partiler zaten zor bir pazarlıkla anlaşmışlar, içlerinden bir tanesi yerel seçimde başarı göstermiş, diğerleri zayıf düşmüşse bunu bir fırsata dönüştürmek isteyebiliyorlardı. Şimdi Türkiye'de öyle bir tablo yok. Gerek parlamento gerekse Cumhurbaşkanlığı Hükümeti stabil halde. Siyaseten de hukuken de seçim kararı ihtimalini sıfır görüyorum."

Meclis'in, mevcut personelinin ihtiyacını karşılayamadığı için kampüs dışında iki bina kiralandığı ifade edilerek, yeni bir Meclis kampüsü arayışı veya projesi olup olmadığına ilişkin soruya Şentop, "Yeni bir kampüs arayışı yok. Burası TBMM'nin tarihi binası, kampüsü, külliyesi... Bunu değiştirmek, başka bir yere taşımak gibi herhangi bir şey yok. Böyle bir şey söz konusu değil." cevabını verdi.

#Haber

#Gündem

#Açıklama

BAKMADAN GEÇME!

Ukrayna'da savaşın sonucunda ne olacak? İşte...

#RUSYA UKRAYNA SAVAŞI

Yaptırımlar ve tuhafıklar... Rus halkının savaşa bakış...

#RUSYA

Doğum gününde bombalar, hastanede mahsur kanser...

#UKRAYNA RUSYA SAVAŞ